

OBSAH

Úvodem /11

I O JAZYCE OBECNĚ /12

1 O mluveném jazyce (*Doh*) /12

1.1 Celonárodní jazyk (*Sch*) /13

1.1.1 Spisovný jazyk /14

1.1.2 Norma, úzus, kodifikace /14

1.1.2.1 Norma /14

1.1.2.2 Kodifikace /14

1.1.3 Vlastnosti normy /15

1.1.4 Ortoepie /16

1.1.5 Ortofonie /16

1.1.6 Nářečí /16

1.1.7 Slang /17

1.1.8 Argot /17

2 Jazyk psaný (*Sch*) /18

2.1 Písmo a jeho vývoj /18

2.2 Pravopis /19

2.2.1 Český pravopis /19

2.2.2 Slovenský pravopis /20

2.2.3 Francouzský pravopis /20

2.3 Inventář grafémů /21

2.4 Fonetická transkripce /22

2.5 Transliterace /25

II FONETIKA A FONOLOGIE /27

1 Fonetika (*Sch*) /27

2 Fonologie (*Sch*) /28

2.1 Foném, hláska /29

2.2 Inventář fonémů /30

2.2.1 Varianta /30

2.2.2 Fakultativní varianty /30

2.3 Distinktivní vlastnosti /30

2.3.1 Protiklad privativní /30

2.3.2 Protiklad graduální /31

2.3.3 Protiklad ekvipolentní /31

2.3.4 Protiklady dvoučlenné a vícečlenné /31

2.3.5 Protiklad proporcionalní a izolovaný /31

- 2.4 Korelace. Korelační příznak. Porovnávací základ /31
- 2.4.1 Neutralizace fonologických protikladů /32
- 2.4.1.1 Asimilace fonologického protikladu /32
- 2.4.1.2 Disimilace fonologického protikladu /32
- 2.4.2 Fonologizace, defonologizace /32
- 2.4.3 Hraniční signál /32

III MLUVNÍ TECHNIKA, ZVUKOVÝ DOJEM – OBECNÉ POJMY /34

- 1 Řeč (*Sch*) /34
 - 1.1 Ústrojí dechové /36
 - 1.2 Ústrojí hlasové /36
 - 1.3 Ústrojí artikulační /37
 - 1.3.1 Dutina hrdelní /37
 - 1.3.2 Dutina ústní /37
 - 1.3.2.1 Rty /38
 - 1.3.2.2 Zuby /38
 - 1.3.2.3 Dásně /38
 - 1.3.2.4 Tvrdé patro /38
 - 1.3.2.5 Měkké patro /38
 - 1.3.2.6 Jazyk /38
 - 1.3.2.7 Čelisti /39
 - 1.3.3 Dutina nosní /40
 - 1.4 Sluchové ústrojí /40
 - 1.4.1 Zevní ucho /40
 - 1.4.2 Střední ucho /40
 - 1.4.3 Vnitřní ucho /40
- 2 Tvorba a podstata hlásek (*Doh*) /40
 - 2.1 Samohlásky a souhlásky /40
 - 2.1.1 Samohlásky /41
 - 2.1.2 Polosouhlásky /42
 - 2.1.3 Souhlásky /42
 - 2.2 Akustické vlastnosti hlásek /43

IV VÝVOJ FRANCOUZSKÉHO JAZYKA A VÝSLOVNOSTI /53

- 1 Počátky francouzského jazyka (*Sch*) /53
- 2 Francouzština v současnosti (*Sch*) /54
 - 2.1 Pařížská francouzština /54
 - 2.2 Standardní francouzština /55
 - 2.3 Nářečí /55
- 3 Francouzština za hranicemi Francie (*Sch*) /55

- 4 **K charakteristice současné francouzské výslovnosti (Doh)** /56
- 4.1 Styl familier, moyen, recherché /56
- 4.1.1 Styl recherché /57
- 4.1.2 Styl moyen /57
- 4.1.3 Styl familier /58
- 4.2 Pravidla současné francouzské kultivované výslovnosti /60
- 4.2.1 Výslovnostní slovníky /60
- 4.2.2 A. Lerond, *Dictionnaire de la prononciation* /60
- 4.2.3 A. Martinet-H. Walterová, *Dictionnaire de la prononciation française dans son usage réel* /61

V **FRANCOUZSKÝ HLÁSKOVÝ SYSTÉM** /63

- 1 **Výslovnost francouzských samohlásek (Doh)** /64
- 1.1 Dělení francouzských samohlásek /66
- 1.2 Měkký hlasový začátek /67
- 1.3 Délka francouzských samohlásek /67
- 2 **Samohlásky ústní (Doh)** /68
- 2.1 Samohlásky [i] — [y] — [u] /68
- 2.1.1 Samohláska [i] /69
- 2.1.1.1 Grafické označení /70
- 2.1.2 Samohláska [y] /71
- 2.1.2.1 Grafické označení /72
- 2.1.3 Samohláska [u] /72
- 2.1.3.1 Grafické označení /73
- 2.2 Samohlásky E — OE — O /75
- 2.2.1 Protiklad otevřenosti a zavřenosti /75
- 2.2.2 Postavení přízvučné a nepřízvučné /75
- 2.2.2.1 Postavení přízvučné /76
- 2.2.2.2 Postavení nepřízvučné /76
- 2.2.3 Samohláska E $\begin{matrix} [e] \\ [ɛ] \end{matrix}$ /77
- 2.2.3.1 Grafické označení /78
- 2.2.3.2 E v přízvučném postavení /79
- 2.2.3.3 E v nepřízvučném postavení /80
- 2.2.4 Samohláska OE $\begin{matrix} [ø] \\ [œ] \end{matrix}$ /82
- 2.2.4.1 Grafické označení /83
- 2.2.4.2 OE v přízvučném postavení /83
- 2.2.4.3 OE v nepřízvučném postavení /85
- 2.2.5 Samohláska O $\begin{matrix} [o] \\ [ɔ] \end{matrix}$ /86
- 2.2.5.1 Grafické označení /87
- 2.2.5.2 O v přízvučném postavení /87
- 2.2.5.3 O v nepřízvučném postavení /89

2.3	Samohláska A < $\begin{matrix} [a] \\ [ɑ] \end{matrix}$ /92
2.3.1	Protiklad předního a zadního A /93
2.3.2	Grafické označení /94
2.3.3	A v přízvukném postavení /94
2.3.4	A v nepřívukném postavení /95
2.4	Samohláska <i>e-caduc</i> /96
2.4.1	Grafické označení /98
2.4.2	<i>E-caduc</i> na začátku rytmické skupiny /98
2.4.3	<i>E-caduc</i> uprostřed rytmické skupiny /99
2.4.4	<i>E-caduc</i> v koncové slabice slova /100
2.4.5	<i>E-caduc</i> v několika po sobě následujících slabikách /100
3	Samohlásky nosové (<i>Doh</i>) /101
3.1	Opozice /102
3.2	Kvantita nosových samohlásek /102
3.3	Samohláska [ɛ̃] /103
3.3.1	Grafické označení /104
3.4	Samohláska [ɑ̃] /105
3.4.1	Grafické označení /106
3.5	Samohláska [õ] /107
3.5.1	Grafické označení /108
3.6	Samohláska [œ̃] /108
3.6.1	Grafické označení /109
4	Francouzské polosouhlásky (<i>Doh</i>) /114
4.1	Polosouhláska [j] /114
4.1.1	Grafické označení /114
4.2	Polosouhláska [ɥ] /115
4.2.1	Grafické označení /115
4.3	Polosouhláska [w] /116
4.3.1	Grafické označení /116
5	Výslovnost francouzských souhlásek (<i>Doh</i>) /121
5.1	Rozdělení souhlásek /122
5.1.1	Souhlásky závěrové /123
5.1.2	Souhlásky úžinové /123
5.2	Protiklad znělosti ve francouzském souhláskovém systému /124
5.3	Asimilace souhlásek /124
5.3.1	Desonorizace /124
5.3.2	Sonorizace /124
5.4	Zdvojování souhlásek, geminace /125
6	Souhlásky závěrové (<i>Doh</i>) /125
6.1	Souhlásky závěrové ústní /125
6.1.1	Souhlásky bilabiální /125

6.1.1.1	Souhláska [p] /125
6.1.1.2	Souhláska [b] /126
6.1.2	Souhlásky alveodentální /127
6.1.2.1	Souhláska [t] /127
6.1.2.2	Souhláska [d] /128
6.1.3	Souhlásky dorzovelární /130
6.1.3.1	Souhláska [k] /130
6.1.3.2	Souhláska [g] /132
6.2	Souhlásky závěrové nosové /134
6.2.1	Souhláska [m] /135
6.2.2	Souhláska [n] /136
6.2.3	Souhláska [ɲ] /137
7	Souhlásky úžinové (Doh) /138
7.1	Souhlásky labiodentální /138
7.1.1	Souhláska [f] /138
7.1.2	Souhláska [v] /139
7.2	Souhlásky prealveolární /140
7.2.1	Souhláska [s] /140
7.2.2	Souhláska [z] /144
7.3	Souhlásky postalveolární /145
7.3.1	Souhláska [ʃ] /145
7.3.2	Souhláska [ʒ] /146
7.4	Likvidy /147
7.4.1	Souhláska [l] /147
7.4.2	Souhláska [r] /148
8	Grafický znak h (Doh) /151
VI	ZVUKOVÁ VÝSTAVBA SOUVISLÉ FRANCOUZSKÉ PROMLUVY /152
1	Spojování hlásek do větších celků. Slabičné dělení (Doh) /153
1.1	Asimilace konsonantů /153
1.2	Koartikulace /154
1.3	Vokalická harmonie /155
2	Návaznost samohlásek a souhlásek (Doh) /155
2.1	Návaznost samohlásek /156
2.2	Spojení souhláska + samohláska. Liaison /157
2.2.1	Typy liaison /158
2.2.1.1	Povinná liaison /158
2.2.1.2	Fakultativní liaison /159
2.2.1.3	Zakázaná liaison /159
3	Slabičné dělení (Doh) /160
3.1	Slabika /160

3.2	Základní principy slabičného dělení	/161
3.3	Slabika a <i>e-caduc</i>	/161
4	Rytmické skupiny (<i>Doh</i>)	/162
4.1	Slovo	/162
4.2	Delimitace slov uvnitř rytmičké skupiny	/163
4.3	Rytmičká skupina a přízvuk	/164
5	Prozodické jednotky (<i>Doh</i>)	/164
6	Přízvuk (<i>Doh</i>)	/166
6.1	Funkce přízvuku	/166
6.2	Větný přízvuk	/167
6.2.1	Přízvuk a rytmičká skupina	/169
6.3	Typy přízvuků	/170
6.3.1	Pravidelný francouzský přízvuk	/170
6.3.2	Accent d'insistance	/171
7	Intonace (<i>Doh</i>)	/173
7.1	Funkce intonace ve francouzské promluvě	/174
7.1.1	Integrační funkce	/174
7.1.2	Emfatická a expresivní funkce	/174
7.1.3	Syntaktická a segmentační funkce	/175
7.1.4	Distinktivní funkce	/176
7.2	Intonační modely	/177
7.3	Schematické znázornění intonace	/178
7.3.1	Věta oznamovací	/178
7.3.2	Věta tázací	/179
7.3.3	Věta rozkazovací a zvolací	/181
VII	TRANSKRIBOVANÉ TEXTY (<i>Doh</i>)	/182
	Slovníček fonetických a lingvistických termínů (<i>Sch</i>)	/186
	Seznam literatury	/202
	Seznam vyobrazení (<i>Doh</i>)	/205